

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen samt till lag om ändring av lagen om skyddsupplag

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen samt till lag om ändring av lagen om skyddsupplag (RP 145/2025 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till förvaltningsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och försvarsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- försvarsutskottet FsUU 13/2025 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 24/2025 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 30/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande sakkunnig Mirjami Tanner, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Johanna Hakala, inrikesministeriet
- ledande effektivitetsrevisor Sami Vuorinen, Statens revisionsverk
- direktör för nätverket Sårbarhet och resiliens, kommodor Jukka Savolainen, Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot
- chef för strategiskt stöd Nuutti Nikula, Försörjningsberedskapscentralen
- utvecklingschef Ari Korhonen, Finlands Kommunförbund
- ledande expert Markku Rajamäki, Finlands näringsliv rf
- direktör Jari Kostama, Finsk Energiindustri rf
- ledande expert Mika Linna, Finanssiala ry
- direktör för företagsansvar Sami Nikander, Kemiindustrin KI rf
- chef för samhällsrelationer Anni Siltanen, Kemiindustrin KI rf
- branschdirektör Ismo Huhtanen, Medieförbundet rf
- direktör, verksamhetsområden och driftskontinuitet Helena Soimakallio, Teknologiindustrin rf.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- kommunikationsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Polisstyrelsen
- Riksarkivet
- Transport- och kommunikationsverket
- Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- regionförvaltningsverken
- HUS-sammanslutningen
- Ålands landskapsregering
- Fingrid Abp
- Finlands Journalistförbund rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen. Det föreslås att lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen upphävs. Dessutom föreslås det att 1982 års lag om skyddsupplag ändras.

Syftet med propositionen är att inrätta Försörjningsberedskapscentralen som ett ämbetsverk. Detta motsvarar bättre kraven i den förändrade säkerhetspolitiska omgivningen och verksamhetsmiljön och ska förtydliga Försörjningsberedskapscentralens ställning som myndighet. Försörjningsberedskapscentralen har för närvarande förvaltningsuppgifter och den utövar betydande offentlig makt. Det föreslås att centralens uppgifter ska regleras tydligare än hittills på lagnivå så att det säkerställs att bestämmelserna uppfyller kraven i grundlagen. Samtidigt föreslås det att Försörjningsberedskapscentralens förvaltningsmodell ses över så att den bättre motsvarar statens ämbetsverksmodell. Arbetsavtalsförhållandena för centralens anställda blir tjänsteförhållanden.

Varje ministerium svarar redan nu för försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde. Försörjningsberedskapscentralen ska stödja ministerierna i upprätthållandet och utvecklandet av försörjningsberedskapen. Samordningen av utvecklandet av försörjningsberedskapen ska vara arbets- och näringsministeriets uppgift. Avsikten är att samarbetet och ministeriernas möjligheter att delta i styrningen av Försörjningsberedskapscentralen ska utvecklas genom att det inrättas en förvaltningsövergripande styrgrupp för centralen.

Den finansieringsmodell som tillämpas på Försörjningsberedskapscentralen och på försörjningsberedskapsåtgärderna ses över i förslaget så att en del av finansieringen föreslås komma från statsbudgeten och en del fortfarande från försörjningsberedskapsavgiften, vilken föreslås bli intäktsförd till försörjningsberedskapsfonden. Syftet med ändringarna är att säkerställa en tillräcklig nivå på finansieringen för Försörjningsberedskapscentralen och försörjningsberedskapsfonden.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

Regleringen av statens säkerhetsupplag förtydligas genom att man fastställer förfaranden för inrättande och ibruktagande av statliga säkerhetsupplag. Lagen föreslås få bestämmelser om produktionsreserveringar och kapacitetsreserveringar. Dessutom föreslås det ändringar av närmast teknisk natur i lagen om skyddsupplag.

Det föreslås att sektorerna, poolerna och Försörjningsberedskapsrådet, vilka är centrala med tanke på samarbetet mellan myndigheterna, näringslivet och organisationerna, ska fortsätta det förtryggandet av försörjningsberedskapen viktiga samarbetet och vidareutveckla det.

Bakgrunden till propositionen är regeringsprogrammet regeringen Orpo, enligt vilket regeringen genomför en helhetsöversyn av lagstiftningen om försörjningsberedskap under den kommande valperioden i syfte att uppdatera lagstiftningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 april 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrunden till reformen och utgångspunkterna för bedömningen

Bakgrunden till propositionen är den skrivning i regeringsprogrammet enligt vilken regeringen genomför en helhetsöversyn av lagstiftningen om försörjningsberedskap för att säkerställa att lagstiftningen är uppdaterad. Målet för reformen är att uppdatera försörjningsberedskapslagen så att den motsvarar behoven enligt den reviderade grundlagen och den förändrade omvärlden och säkerhetsmiljön samt de förändrade och ökade förväntningarna på Försörjningsberedskapscentralens verksamhet.

Försörjningsberedskapslagstiftningen och försörjningsberedskapssystemet har omfattande horisontella konsekvenser för olika samhällssektorer. Försörjningsberedskapen är en central del av det finländska övergripande säkerhetstänkandet. Också förvaltningsutskottet (FvUU 24/2025 rd), försvarsutskottet (FsUU 13/2025 rd) och jord- och skogsbruksutskottet (JsUU 30/2025 rd) har lämnat utlåtande om förslaget till ekonomiutskottet. Utskotten har ansett att reformen behövs och att den i princip är motiverad. I utlåtandena betonas behovet av att bevara styrkorna i det nuvarande systemet, tryggandet av försörjningsberedskapsfondens bärkraft samt rollerna för myndigheterna inom olika sektorer och betydelsen av samarbete på internationell nivå.

Ekonomiutskottet anser att reformen av försörjningsberedskapslagstiftningen är nödvändig och i princip ändamålsenlig. Vid utskottets sakkunnigutfrågning har fokus legat på att bevara och stärka utgångspunkten för det finländska försörjningsberedskapssystemet, nämligen ett fungerande samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn, som en del av det reviderade systemet. Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslagen med de ändringar som framgår av detaljmotiveringen nedan och med följande motivering.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

Förändringar i omvärlden och utgångspunkter för lagstiftningen

Den gällande försörjningsberedskapslagen stiftades 1992 och har ändrats flera gånger under den tid lagen varit i kraft. Försörjningsberedskapscentralens uppgifter sågs senast över i sin helhet 2008, då bestämmelserna om uppgifterna ändrades i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och den gällande försörjningsberedskapsförordningen antogs. Efter 2008 har försörjningsberedskapens betydelse och medvetenheten om den ökat i samhället. Samtidigt har omvärlden och säkerhetsmiljön förändrats i grunden och varaktigt. Också förväntningarna på försörjningsberedskapen och Försörjningsberedskapscentralens verksamhet har förändrats och vuxit i och med förändringarna i omvärlden.

Trots att lagstiftningen har reviderats punktvís och Försörjningsberedskapscentralen och arbetet med försörjningsberedskap har kunnat utvecklas, motsvarar förutsättningarna för tryggnad av försörjningsberedskapen inte längre de förändringar som verksamhetsmiljön och hotmiljön förutsätter. De förändringar som skett i säkerhetsmiljön, Finlands EU-medlemskap och den tillhörande utvecklingen av regleringen samt Finlands Nato-medlemskap förutsätter beredskap i anslutning till bland annat internationellt samarbete, hybridpåverkan och skydd av den kritiska infrastrukturen samt en större uppsättning metoder för materiell beredskap inom försörjningsberedskapssystemet.

Ekonomiutskottet hänvisar också till försvarsutskottets utlåtande (FsUU 13/2025 rd) och betonar att den militära försörjningsberedskapen och den allmänna försörjningsberedskapen tillsammans utgör grunden för Finlands övergripande säkerhet. De är tätt sammanlänkade helheter, vars gränssnitt framträder inom nästan alla vitala samhällssektorer. Försvarsmakten verkar i många avseenden i samma strukturer som det civila samhället: den använder samma energi- och bränslenät, är beroende av samma trafikförbindelser och transportnät samt utnyttjar civila lösningar för datakommunikation och cybersäkerhet. Också proviantering, sjukvård och underhåll av utrustning är delvis beroende av civil produktion och logistik. I krissituationer behöver Försvarsmakten ett fungerande samarbete med näringslivet samt Försörjningsberedskapscentralen och andra myndigheter.

Ekonomiutskottet noterar också att den regionala försörjningsberedskapen är en viktig del av det nationella försörjningsberedskapssystemet. Målet för den regionala försörjningsberedskapen är att trygga de kritiska regionala funktionerna i långvariga och allvarliga störningssituationer genom samarbete mellan olika aktörer, med beaktande av lokala särdrag. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att ytterligare stärka och utveckla försörjningsberedskapen och samarbetet på regional och kommunal nivå.

Ekonomiutskottet betonar att Finlands till många delar unika försörjningsberedskapssystem är utgångspunkten för även den reform som nu föreslås. Systemet har steg för steg utvecklats från den försvarsekonomiska planeringen under efterkrigstiden till ett koncept enligt den nuvarande modellen för övergripande säkerhet. Dess särdrag är det omsorgsfullt upprätthållna samarbetet mellan näringslivet och den offentliga förvaltningen i beredskapen inför undantagsförhållanden. Detta betonas också i jord- och skogsbruksutskottets utlåtande (JsUU 30/2025 rd), där utskottet dessutom lyfter fram finländsk jordbruksproduktion och kontinuitet i livsmedelsproduktionen som grundläggande förutsättningar för att trygga livsmedelsförsörjningen samt betydelsen av materi-

Betänkande EkUB 22/2025 rd

ell beredskap. I Finland består denna helhet av materiell beredskap av näringslivsaktörers kommersiella upplag, av skyddsupplag och obligatoriska upplag samt av det upplagringssystem som staten upprätthåller.

Begreppet försörjningsberedskap

I 1 § 1 mom. i lagförslaget föreslås en definition av begreppet försörjningsberedskap. Med försörjningsberedskap ska avses tryggnad av de ekonomiska funktioner och den produktion av och tillgång till nödvändiga varor, material och tjänster som är nödvändiga för befolkningens försörjning och skydd, landets näringsliv, landets försvar och säkerhet och den kritiska infrastrukturen inför och under allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och inför och under undantagsförhållanden.

Definitionen av försörjningsberedskap avviker till vissa delar från den gällande lagen. I den gällande lagen har befolkningens försörjning (i lagens svenska ordalydelse ”utkomst”), men inte befolkningens skydd, inkluderats i området för försörjningsberedskapen. I tillämpningspraxis har de funktioner som är nödvändiga för befolkningens skydd emellertid ansetts innefatta tryggnad av befolkningens försörjning. Därför föreslås det för tydlighetens skull att befolkningens skydd fogas till bestämmelsen. Ekonomiutskottet anser det motiverat att definitionen utvidgas till att omfatta även allvarliga störningssituationer under normala förhållanden.

Definitionen av försörjningsberedskap ska fortfarande omfatta ekonomiska funktioner som är nödvändiga med tanke på landets näringsliv, men det föreslås att skyldigheten enligt den gällande lagen att under alla förhållande åstadkomma och upprätthålla tillräcklig beredskap att producera förnödenheter och styra produktion, distribution, konsumtion och utrikeshandel stryks i lagen. Denna skyldighet motsvarar inte de faktiska befogenheterna under normala förhållanden.

I 1 mom. föreslås det vidare en hänvisning till kritisk infrastruktur i stället för som i den gällande försörjningsberedskapslagen till tekniska system, eftersom kritisk infrastruktur omfattar nämnda tekniska system. Samhällets tekniska utveckling och nätverksbildningen i samhället har ökat sårbarheten i samhället och behovet av att skydda kritisk infrastruktur mot olika hot och risker. Ekonomiutskottet anser att det är väsentligt att fästa vikt vid kritisk infrastruktur i den förändrade säkerhetsmiljön. Det är till största delen privata företag som äger, förvaltar och driver Finlands kritiska infrastruktur. Störningar i företagens verksamhet, hot om hybridpåverkan mot dem och konkreta attacker påverkar således indirekt hela samhället och kan snabbt försämra också medborgarnas och myndigheternas funktionsförmåga. Ekonomiutskottet har behandlat frågan mer ingående i sitt utlåtande om redogörelsen för den inre säkerheten (EkUU 40/2025 rd — SRR 6/2025 rd).

Ekonomiutskottet noterar också att utvidgningen av begreppet försörjningsberedskap till att gälla befolkningens försörjning och skydd, produktionen av nödvändiga tjänster och den kritiska infrastrukturen också påverkar kommunernas beredskap och för Försörjningsberedskapscentralen närmare kommunerna, som har en central roll i att trygga funktionerna.

Försvaret kommer fortfarande att nämnas i definitionen av försörjningsberedskap, men därutöver föreslås det att även säkerhet fogas till definitionen. Motiveringen till detta är att man utöver

Betänkande EkUB 22/2025 rd

funktioner som är kritiska för försvaret även tryggar funktioner hos aktörer inom den inre säkerheten, såsom polisen, Gränsbevakningsväsendet, räddningsväsendet, Transport- och kommunikationsverket och migrationsmyndigheterna. Ekonomiutskottet instämmer i försvarsutskottets bedömning (FsUU 13/2025 rd) att definitionen är lyckad: bestämmelsen täcker den helhet som den militära försörjningsberedskapen och den allmänna försörjningsberedskapen bildar.

Ekonomiutskottet betonar att syftet med preciseringarna av definitionen av försörjningsberedskap är att definitionen ska omfatta alla väsentliga element som tryggar försörjningsberedskapen. Ekonomiutskottet anser att detta är viktigt: den föreslagna definitionen återspeglar för sin del det finländska övergripande säkerhetstänkandet.

Försörjningsberedskapsorganisationen och näringslivets roll

För att förbättra Försörjningsberedskapscentralens verksamhetsmöjligheter föreslås det att centralen inrättas som ämbetsverk. Målet för ändringarna i organisationsmodellen för Försörjningsberedskapscentralen är att förtydliga centralens myndighetsställning samt att anpassa organisationsformen och personalens ställning så att de bättre motsvarar centralens nuvarande uppgifter. Genom ändringarna eftersträvas det också att centralen ska få tillräckligt med information av andra myndigheter för att kunna sköta sina uppgifter.

En central styrka i det finländska försörjningsberedskapssystemet har varit det täta, långsiktiga samarbetet mellan myndigheterna, näringslivet och organisationerna. Det innebär också att den privata sektorn involveras ekonomiskt och psykiskt och att den förbinder sig till den övergripande säkerheten. Trots att det nu föreslås ändringar är målet att bevara den finländska försörjningsberedskapsmodellens särskilda styrkor i kärnan av försörjningsberedskapsverksamheten. Ett annat mål är att förtydliga innehållet i försörjningsberedskapen samt gränsdragningen mellan försörjningsberedskap och övrig beredskap, i synnerhet åtgärder enligt beredskapslagen.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framhövdes behovet av att säkerställa att näringslivets centrala roll som en del av försörjningsberedskapsorganisationen och försörjningsberedskapsarbetet erkänns också i fortsättningen. Den föreslagna modellen har delvis kritiserats för att den har bedömts styra försörjningsberedskapsverksamheten i en klart mer myndighetscentrerad riktning. Det har bedömts att tyngdpunkten i verksamheten kan förskjutas från pooler under ledning av näringslivet till en mer myndighetsdriven modell. Frågan påverkas också av att säkerhetsregleringen ökat. Den viktigaste regleringen som ska genomföras är NIS 2-direktivet och CER-direktivet. En större negativ förändring har ansetts vara att näringslivets delaktighet i planeringen och styrningen av gemensam verksamhet minskar. Även ändringen från arbetsavtalsförhållanden till tjänsteförhållanden och finansieringen av sektorerna och poolerna via budgetförfarandet i stället för försörjningsberedskapsfonden har bedömts kunna göra verksamheten och beslutsfattandet stelare. Dessa ändringar har bedömts strida mot tanken på ett system som snabbt reagerar på föränderliga behov.

Då Försörjningsberedskapscentralen ombildas till ett ämbetsverk innebär det att den nuvarande styrelsen läggs ner, vilket kan leda till att näringslivets roll i styrningen av försörjningsberedskapen inskränks. I dagsläget är hälften av styrelsemedlemmarna representanter för den privata sektorn, och till styrelsens uppgifter hör bland annat att fastställa centralens budget. I den nya lag-

Betänkande EkUB 22/2025 rd

stiftningen tas den nuvarande styrelsens roll över av en styrgrupp som leds av arbets- och näringsministeriet och består av tjänstemän. Detta har bedömts kunna öka den strategiska samordningen och i bästa fall säkerställa att försörjningsberedskapen beaktas på bred front inom olika förvaltningsområden. Alla ministerier ska delta i styrgruppen. Dessutom är en företrädare för näringslivet utsedd av Försörjningsberedskapsrådet och Försörjningsberedskapscentralens generaldirektör permanenta sakkunnigmedlemmar i styrgruppen.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning föreslogs det att flera sakkunniga från näringslivet utnämns till styrgruppen. Ekonomiutskottet påpekar att den styrgrupp som föreslås i 9 § inte är ett beslutsfattande organ, utan dess verksamhet stöder arbets- och näringsministeriet i dess styruppdrag. Att näringslivets perspektiv beaktas säkerställs å sin sidan delvis av att Försörjningsberedskapscentralen förelägger styrgruppen också ärenden som redan har beretts i samarbete med näringslivet inom sektorer, pooler och kommittéer som hör till Försörjningsberedskapsorganisationen. Ekonomiutskottet anser dock att det för att stärka näringslivets representation är motiverat att styrgruppen har två sakkunniga från näringslivet och utskottet föreslår att 9 § ändras till denna del. Dessutom betonar utskottet att styrgruppen, som det konstateras i bestämmelsen, vid behov också kan höra andra sakkunniga.

Enligt den föreslagna 2 § tillsätter statsrådet Försörjningsberedskapsrådet på framställning av arbets- och näringsministeriet för en mandatperiod på högst tre år, och enligt 9 § tillsätter näringsministeriet som stöd för styrningen av Försörjningsberedskapscentralen för högst fyra år i sänder en styrgruppen och en företrädare för näringslivet för högst två år i sänder. Eftersom mandatperioden i styrgruppen för företrädaren för näringslivet upphör mitt under Försörjningsberedskapsrådets mandatperiod, anser ekonomiutskottet det motiverat att det rådet bland sina medlemmar kan utse en medlem i styrgruppen för högst tre år i sänder i stället för två.

Även efter reformen fortsätter Försörjningsberedskapsrådet som ett samarbetsorgan för myndigheterna, näringslivet och organisationerna. Rådets uppgift föreslås även fortsättningsvis vara att lyfta fram företagens perspektiv i försörjningsberedskapsarbetet, i synnerhet när det gäller företag som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen. Enligt förslaget följer rådet sektors-, pool- och kommittéverksamhetens omfattning och ändamålsenlighet samt deltar i fastställandet av de årliga prioriteringarna och uppföljningen av deras utfall. Försörjningsberedskapsrådet utser bland sina medlemmar som företräder näringslivet sakkunnigmedlemmar till Försörjningsberedskapscentralens styrgrupp. Styrgruppen hör också Försörjningsberedskapsrådet i viktiga ärenden med tanke på försörjningsberedskapen och nätverkssamarbetet.

Sektorerna, poolerna och kommittéerna fortsätter som i nuläget att ge stöd för beredskapsplaneringen och kontinuitetshanteringen inom sina verksamhetsområden och vid branschföretag som är kritiska för försörjningsberedskapen. Sektorerna är även fortsättningsvis omfattande branschspecifika samarbetsorganisationer som utgörs av myndigheter, branschorganisationer och de viktigaste aktörerna. Poolerna förblir samarbetsorgan med ansvar för en smalare sektor under ledning av näringslivet. Poolernas uppgift är att tillsammans med de branschföretag som är kritiska för försörjningsberedskapen följa, utreda, planera och bereda åtgärder för att utveckla försörjningsberedskapen inom sina branscher. Ekonomiutskottet betonar vikten av ett smidigt samarbete mellan näringslivet och myndigheterna när det gäller försörjningsberedskapen som helhet. Det

Betänkande EkUB 22/2025 rd

väsentliga är att det alltid ska vara frivilligt att delta i poolerna och att en företrädare för näringslivet ska vara ordförande för poolerna.

Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att det inom sektorerna, poolerna och kommittéerna i fortsättningen finns minst en representant för det ministerium eller förvaltningsområde till vars förvaltningsområde verksamheten inom sektorn, poolen eller kommittén hänför sig. På detta sätt kan man säkerställa både tillgången till information i två riktningar och en övergripande förståelse av aktuella situationer och behov i fråga om försörjningsberedskapen.

Utfrågade sakkunniga föreslog att kriterierna för aktörer som är kritiska för försörjningsberedskapen preciseras jämfört med det som nu föreslås så att de erbjuder en objektivt motiverad och tydlig uppsättning kriterier som beaktar skillnaderna mellan olika branscher då aktörer utses till pooler, sektorer och kommittéer. I propositionsmotiven definieras aktörer som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen som aktörer vars affärsverksamhet anknyter till en för försörjningsberedskapen kritisk funktion inom någon sektor inom försörjningsberedskapen. Ekonomiutskottet anser dock att en noggrannare definition på författningsnivå skulle eliminera flexibiliteten vid inrättande av eventuella nya sektorer, pooler eller kommittéer.

Informationsgången

Samarbetet mellan myndigheterna och näringslivet inom försörjningsberedskapsverksamheten förutsätter ett fungerande och tillräckligt informationsutbyte mellan försörjningsberedskapsorganisationens olika aktörer. Preciseringsen av Försörjningsberedskapscentralens myndighetsställning förtydligar för sin del förutsättningarna för informationsutbyte. En närmare reglering av centralens rätt att få uppgifter gör det möjligt för myndigheterna att samarbeta effektivt och att skapa och dela en gemensam lägesbild. Samtidigt är informationsutbytet inom försörjningsberedskapsystemet tydligt dubbelriktat: det är förknippat med frågan om företagens skyldighet att lämna ut och rättighet att få nödvändig information som gäller försörjningsberedskapen.

Den nu föreslagna regleringen innebär att rätten enligt den tidigare försörjningsberedskapslagen för sektorerna och poolerna att av näringsidkarna och organisationerna inom näringslivet få information om produktionskapacitet, verksamhetslokaler, personalresurser och andra faktorer utgår. I fortsättningen har endast Försörjningsberedskapscentralen rätt att få dessa uppgifter. Uppgifterna samlas in med sektorernas, poolernas och kommittéernas hjälp med utnyttjande av Försörjningsberedskapscentralens verktyg för lägesbild. Centralen ska dela lägesbilden med statsrådet, andra myndigheter, Försörjningsberedskapsrådet och sektorerna, poolerna och kommittéerna. Ekonomiutskottet fäster i detta sammanhang också uppmärksamhet vid betydelsen av att förmedla en lägesbild för att utveckla den regionala försörjningsberedskapen. Utskottet preciserar dessutom att avsikten i propositionsmotiven i fråga om att dela den allmänna lägesbilden om försörjningsberedskapen inom social- och hälsovården har varit hänvisa till beredskapscentren för social- och hälsovården i *samarbetsområdena*.

Regeringen föreslår att det till lagen fogas en bestämmelse om Försörjningsberedskapscentralens rätt att få sådana uppgifter av andra myndigheter som centralen behöver för att kunna sköta sina uppgifter. Rätten att få information gäller trots sekretessbestämmelserna, och rätten begränsas till vissa uppgifter som centralen behöver när den sköter sina lagstadgade uppgifter. Rätten att få in-

Betänkande EkUB 22/2025 rd

formation är bunden till att informationen är nödvändig för att sköta uppgifterna. Dessutom föreslås det att lagen föreskriver om en skyldighet för näringsidkare och organisationer inom näringslivet att trots sekretessbestämmelserna till Försörjningsberedskapscentralen lämna information som är nödvändig för att centralen ska kunna sköta vissa av sina lagstadgade uppgifter. Ekonomiutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna behövs och är motiverade, men föreslår vissa ändringar nedan i detaljmotiveringen. Ändringarna hänför sig till de föreslagna undantagen och regleringens förhållande till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har det framförts en bedömning av att lagen tydligare än vad som nu föreslås bör föreskriva om Försörjningsberedskapsrådets rätt att få information. Men det har också föreslagits att även de försörjningsberedskapskritiska företag som inte ingår i poolerna och sektorerna bör ha motsvarande rätt att få information. Vid utfrågningen föreslogs det också att det i försörjningsberedskapslagen föreskrivs om näringsidkarnas och näringslivsorganisationernas skyldighet att lämna uppgifter också till sektorerna och poolerna när dessa självständigt begär uppgifter eller att det åtminstone föreskrivs att de uppgifter som Försörjningsberedskapscentralen begär samtidigt ska lämnas också till sektorerna och poolerna.

Ekonomiutskottet anser utifrån inkomna uppgifter att den föreslagna regleringen i tillräcklig utsträckning säkerställer att lägesbilden delas och aktörerna inom försörjningsberedskapsorganisationen får nödvändig information. Det har inte ansetts möjligt att lämna ut en sekretessbelagd lägesbild direkt till företag som är kritiska för försörjningsberedskapen, eftersom det är fråga om en mycket omfattande grupp på flera hundra aktörer och det då inte är möjligt att effektivt övervaka att skyldigheterna i anslutning till behandlingen och bevarandet av uppgifter iakttas. Enligt uppgifter till utskottet kan det på grund av kraven på noggrann avgränsning vara svårt att föreskriva om också poolernas och sektorernas rätt att få information i större utsträckning än vad som nu föreslås.

Ekonomiutskottet betonar att tryggheten av informationsgången i det till centrala delar frivilliga försörjningsberedskapssystemet är en central förutsättning för att systemet ska fungera. Samtidigt ska de företag som lämnar ut uppgifter kunna lita på att uppgifterna behandlas på ett sakligt och lagenligt sätt i hela försörjningsberedskapssystemet. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att ge akt på och bedöma hur informationsgången och regleringen av den fungerar och vilka konsekvenser den har samt att säkerställa att regleringen inte de facto försvagar företagets förutsättningar och motivation att delta i försörjningsberedskapsverksamheten.

Försörjningsberedskapslagstiftningen i förhållande till annan reglering

Den nationella försörjningsberedskapsverksamheten och regleringen om försörjningsberedskap är parallella och kompletterande i förhållande till flera EU-rättsakter som främjar den kritiska infrastrukturens motståndskraft mot störningar. Ekonomiutskottet betonar det samband mellan försörjningsberedskapslagstiftningen och annan lagstiftning om motståndskraft mot störningar och skydd av kritisk infrastruktur som förvaltningsutskottet lyfter fram i sitt utlåtande (FvUU 24/2025 rd). Riksdagen antog i maj 2025 en lag om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (FvUB 11/2025 rd). Genom lagen genomfördes det så kallade CER-direktivet¹. Denna allmänna lag kompletterar den sektorspecifika regleringen och av-

Betänkande EkUB 22/2025 rd

sikten har varit att åtgärderna enligt den, försörjningsberedskapsverksamheten och beredskapen enligt beredskapslagen ska komplettera varandra.

Vid ekonomiutskottets utfrågning har sakkunniga framfört att Försörjningsberedskapscentralen i samband med den nu aktuella regleringen bör utses till sådan nationell kontaktpunkt som avses i CER-direktivet. Ekonomiutskottet har redan tidigare i sitt utlåtande om genomförandet av CER-direktivet (EkUU 5/2025 rd — RP 205/2024 rd) ansett att det är viktigt att regleringen för genomförandet av CER-direktivet, den nationella reglering som baserar sig på NIS 2-direktivet och DORA-förordningen, den totalreform av försörjningsberedskapslagstiftningen som är under beredning samt sektorspecifika bestämmelser om kritiska aktörer bildar en fungerande och sammanhängande helhet. Samtidigt är det viktigt att behörighetsfördelningen och uppgifterna för Försörjningsberedskapscentralen och andra behöriga myndigheter, särskilt inrikesministeriet och Finansinspektionen, är klart och exakt definierade.

Ekonomiutskottet noterade dessutom i samma sammanhang att man i förslaget till skillnad från vad bestämmelserna i CER-direktivet kräver inte utsåg en gemensam kontaktpunkt, utan det föreslogs att kontaktpunktens uppgifter enligt direktivet ska fördelas på flera aktörer. Dessutom anförtroddes vissa av kontaktpunktens uppgifter enligt direktivet inte någon som helst aktör. Ekonomiutskottet ansåg att det var problematiskt med tanke på ett noggrant genomförande av direktivet. Frågan har varit föremål för kritisk uppmärksamhet också i samband med utskottsbehandlingen av den aktuella propositionen: Sakkunniga har framfört att Försörjningsberedskapscentralen bör ges status som nationell CER-kontaktpunkt.

Enligt uppgifter till ekonomiutskottet har det i samband med beredningen av den nu aktuella regleringen ansetts att det redan finns särskilda bestämmelser om nationellt utförande av de åtgärder och uppgifter som ingår i CER-direktivet i CER-genomförandelagen (lag om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (310/2025)). I propositionsmotiven nämns Försörjningsberedskapscentralens uppgifter i anslutning till den gällande CER-genomförandelagen, det vill säga frågan om Försörjningsberedskapscentralens roll har ansetts vara avgjord i den gällande lagstiftningen, och i propositionen föreslås inga ändringar i dem. För att ändra uppgifterna krävs det att CER-genomförandelagen ändras. Enligt 8 § i CER-genomförandelagen tilldelas Försörjningsberedskapscentralen uppgiften att i samarbete med andra myndigheter främja olika helheter i anslutning till motståndskraften hos kritiska aktörer. Paragrafen gäller informationsutbyte, fastställande av förfaranden och stöd för kritiska aktörer. Enligt lagens 13 § ska Försörjningsberedskapscentralen dessutom ge utlåtande i ärenden som gäller identifiering av en kritisk aktör.

Ekonomiutskottet anser dock att den nu föreslagna regleringen fortfarande lämnar Försörjningsberedskapscentralens ställning i CER-processen tämligen öppen. I synnerhet försörjningsberedskapsverksamhetens sektorsövergripande karaktär och det övergripande säkerhetstänkandet talar också till denna del för en mer lättbegriplig, tydlig och noggrant avgränsad definition av befogenheterna och ansvaret. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att följa hur myndigheternas infor-

1 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG (Critical Entities Resilience Directive).

Betänkande EkUB 22/2025 rd

mationsgång fungerar och hur samarbetet och uppgiftsfördelningen fungerar samt att i fortsättningen bedöma eventuella ändringsbehov i anslutning till detta.

Finansiering

Syftet med reformen är att garantera en tillräcklig finansiering av försörjningsberedskapen samt att utveckla prioriteringen av försörjningsberedskapsåtgärder och öppenheten och insynen i finansieringen.

I försörjningsberedskapslagen föreskrivs det om en försörjningsberedskapsavgift som tas ut i samband med punktbeskattningen av elektricitet och energiprodukter som en del av den totala skattenivån. Namnet till trots är försörjningsberedskapsavgiften en skatt. Inkomsterna från försörjningsberedskapsavgiften inflyter inte till statsbudgeten, utan de intäktsförs direkt i försörjningsberedskapsfonden som står utanför budgeten. Ekonomiutskottet betonar att det är mycket viktigt att stärka försörjningsberedskapsfondens bärkraft i den förändrade säkerhetsmiljön, där man även måste vara beredd på långvariga kriser (se även FsUU 13/2025 rd). De åtgärder som finansieras ur försörjningsberedskapsfonden utgör en central del av den operativa verksamheten i den finländska modellen för övergripande säkerhet. Det är kritiskt att den används ansvarsfullt och i enlighet med de prioriteringar som säkerhetsläget kräver för att det övergripande försvaret ska kunna genomföras.

Intäkterna av försörjningsberedskapsavgiften, som är avsedd att finansiera försörjningsberedskapsfonden, har sjunkit stadigt. Samtidigt har kostnaderna för materiell beredskap stigit. Dessutom finns det betydande osäkerhetsfaktorer kring dessa inkomster i sikte. Tryggandet av försörjningsberedskapen förutsätter att den finansiering som riktas till försörjningsberedskapen ordnas på ett hållbart sätt.

Den finansieringsmodell som tillämpas på Försörjningsberedskapscentralen och på försörjningsberedskapsåtgärderna ses över i förslaget så att ämbetsverkets finansiering föreslås komma från statsbudgeten och försörjningsberedskapsåtgärderna finansieras via försörjningsberedskapsfonden, dit försörjningsberedskapsavgiften fortsatt föreslås bli intäktsförd. Syftet med ändringarna är att säkerställa en tillräcklig nivå på finansieringen för Försörjningsberedskapscentralen och försörjningsberedskapsfonden. Den föreslagna finansieringsmodellen minskar osäkerheten i finansieringsnivån för försörjningsberedskapen när beroendet av utdelningsinkomster slopas.

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har det ansetts viktigt att se över finansieringsmodellen. Lagförslaget har ansetts ingripa i många svagheter i det nuvarande finansieringssystemet för försörjningsberedskapen. Utskottet anser utifrån inkomna uppgifter att det är viktigt att den föreslagna regleringen möjliggör ett långsiktigt och tillräckligt tryggnande av försörjningsberedskapen genom att korrigera finansieringen av Försörjningsberedskapscentralen så att den kan planera och genomföra sitt uppdrag utan kontinuerliga underskott i budgeten. Å andra sidan påpekar utskottet att centralens beroende av det aktuella ekonomiska läget i staten kan medföra utmaningar för långsiktig utveckling av försörjningsberedskapen.

Ekonomiutskottet fäster samtidigt särskild uppmärksamhet vid den bedömning som Statens revisionsverks framför i sitt yttrande om att det är motiverat att stärka försörjningsberedskapsavgif-

Betänkande EkUB 22/2025 rd

tens motståndskraft mot förändringar. Med motståndskraft mot förändringar avses förutsägbarhet av den reella finansieringsnivån på längre sikt. Finansieringsnivån påverkas av inflationen och förändringarna i samhället. Om finansieringen av försörjningsberedskapen starkt stöder sig på endast en källa, kan förändringarna i den källan oförutsägbart återspeglas i intäkterna. Därför är det motiverat att försörjningsberedskapsavgiften samlas in jämnt från flera olika källor. Enligt uppgifter till utskottet har det vid beredningen av lagförslaget dock inte utretts från vilka olika källor försörjningsberedskapsavgiften kan tas ut på ett hållbart sätt. Inte heller inflationens inverkan på förutsägbarheten har beaktats i lagförslaget. Ekonomiutskottet fäster också uppmärksamhet vid att särskilt omställningen från fossila till rena energikällor i fortsättningen förutsätter en bedömning av finansieringsbasen och att den eventuellt utvidgas till utanför energisektorn.

Ett hållbart finansieringssystem för försörjningsberedskapen gör det möjligt att utveckla och trygga försörjningsberedskapen på lång sikt. Planeringen och samordningen av åtgärderna förutsätter en förutsägbar finansieringsnivå. För att säkerställa detta ska det finansiella systemet vara motståndskraftigt mot förändringar så att den samhälleliga utvecklingen, såsom inflation eller förändringar i teknik och konsumtionsvanor, inte äventyrar finansieringsnivån.

Eftersom realiseringen av riskerna för upprätthållandet av försörjningsberedskapen återspeglas i samhällets kapaciteter, måste riskhanteringen vara kontinuerlig och systematisk. Genom att säkerställa försörjningsberedskapsfondens likviditet tryggas i sin tur vid behov genomförandet av åtgärderna i realtid. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att i fortsättningen systematiskt följa och bedöma utvecklingen av finansieringsbasen för försörjningsberedskapen och hur motståndskraftig mot förändringar försörjningsberedskapsavgiften är.

Sammanfattande synpunkter

Ekonomiutskottet anser att totalreformen av försörjningsberedskapslagstiftningen är motiverad och viktig. De senaste årens omvärldsförändringar och förändrade säkerhetsmiljö betonar behovet av att lagstiftningen om försörjningsberedskap är uppdaterad. Det väsentliga är om den modell som nu skapas lyckas bevara och stärka den centrala styrkan i den finländska beredskapen, nämligen ett fungerande samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn. De föreslagna ändringarna syftar till att bevara denna kärna och förtydliga definitionen av Försörjningsberedskapscentralens uppgifter och befogenheter på lagnivå och svarar för sin del mot kraven i den internationella regleringsmiljön och omvärlden. Samtidigt förblir det dock delvis öppet hur väl balansen mellan den ökande betoningen på myndigheternas roll och det näringslivsledda beredskapssamarbetet förverkligas. Ekonomiutskottet anser därför att det är viktigt att särskilt ur denna synvinkel följa och utvärdera vilka konsekvenser lagstiftningen har och hur väl den fungerar samt att det vid behov genomförs ändringar som ytterligare stärker detta samarbete.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen

6 §. Ledning och beslutanderätt. I propositionen föreslås inga bestämmelser om utnämningsbehörighet, med undantag för utnämning av ämbetsverkets generaldirektör. Ekonomiutskottet

Betänkande EkUB 22/2025 rd

anser det för tydlighetens skull motiverat att föreskriva särskilt om utnämningsbehörigheten. Utskottet föreslår att 2 mom. kompletteras med ett omnämmande av att generaldirektören utnämner Försörjningsberedskapscentralens tjänstemän.

9 §. Försörjningsberedskapscentralens styrgrupp. För att stärka näringslivets representation föreslår ekonomiutskottet att det i styrgruppen som företrädare för näringslivet i stället för en sakkunnigmedlem ska ingå två sakkunnigmedlemmar som Försörjningsberedskapsrådet utser bland sina medlemmar. Ekonomiutskottet föreslår också att sakkunnigmedlemmarna utses för högst tre år i stället för två år, vilket motsvarar Försörjningsberedskapsrådets mandatperiod.

10 §. Statens säkerhetsupplagring. Ekonomiutskottet föreslår att det i slutet av 1 mom. preciseras att de personer som Försörjningsberedskapscentralen har utsett är berättigade att inspektera uppläggarens utrymmen för att kontrollera säkerhetsupplaget. Försörjningsberedskapscentralens uppgifter i fråga om säkerhetsupplag, inklusive tillsynen över upplag, slås fast i 5 § 1 mom., men ekonomiutskottet anser att den tillhörande inspektionsrätten behöver preciseras separat i 10 §. Bestämmelser om detta ska utfärdas på motsvarande sätt som det föreskrivs om skyddsupplag i 10 § 2 mom. i lagen om skyddsupplag.

21 §. Försörjningsberedskapscentralens rätt att få information. Ekonomiutskottet anser att bestämmelsen i 2 mom. om att Försörjningsberedskapscentralen inte får överlåta i 1 mom. avsedda sekretessbelagda uppgifter vidare utan samtycke av den myndighet som lämnat ut uppgifterna, överlappar bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen) och därmed är onödig. Ekonomiutskottet betonar att Försörjningsberedskapscentralen, som tillämpar offentlighetslagen, inte kan överlåta sekretessbelagda uppgifter vidare utan en separat bestämmelse om utlämnande av uppgifter som bryter sekretessen. Utskottet föreslår att 2 mom. stryks.

22 §. Skyldighet att lämna information. Ekonomiutskottet föreslår strykning av bestämmelsen i 3 mom. om att Försörjningsberedskapscentralen inte får överlåta i 1 mom. avsedda uppgifter vidare, om detta strider mot de villkor som ställts av den näringsidkare eller organisation inom näringslivet som lämnat ut uppgifterna. Ekonomiutskottet anser att bestämmelsen utgör ett betydande undantag från offentlighetsprincipen och utgångspunkterna i offentlighetslagen, enligt vilka en handlings offentlighet hos en myndighet bestäms enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen) efter det att handlingen har inkommit till en myndighet för behandling av ett visst ärende eller i övrigt inkommit i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter. Av motiveringen framgår dock inte till exempel hur 23 § i offentlighetslagen förhåller sig till den föreslagna bestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen verkar också gälla alla uppgifter, det vill säga också andra uppgifter än sådana som är sekretessbelagda med stöd av offentlighetslagen. Näringsidkare och näringslivet kan med stöd av bestämmelsen ställa obegränsade villkor för vilka uppgifter den myndighet som tillämpar offentlighetslagen inte får lämna vidare. I motiveringen till lagstiftningsordning bedöms det inte i fråga om bestämmelsen om en sådan begränsning av offentlighetsprincipen är nödvändig. Enligt uppgifter till ekonomiutskottet är det osäkert om bestämmelsen är konstitutionellt godtagbar. Ekonomiutskottet betonar att offentlighetslagens bestämmelser skyddar sekretessbelagda uppgifter såsom företagshemligheter.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

I stället för det 3 mom. som ekonomiutskottet föreslår att styrks, föreslår utskottet ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om ett undantag i fråga om uppgifter som hänför sig till källskyddet. I momentet föreskrivs det att Försörjningsberedskapscentralen inte har rätt att få uppgifter som omfattas av det källskydd som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003).

23 §. Utlämnande av en lägesbild som innehåller sekretessbelagd information. Ekonomiutskottet föreslår att omnämnandet ”som innehåller sekretessbelagd information” i 1 mom. stryks som onödigt. Tidigare i momentet konstateras det redan att sekretessen bryts genom konstaterandet ”trots sekretessbestämmelserna”. Utskottet föreslår att 2 mom. stryks, eftersom bestämmelsens förhållande till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet förblir oklart och samma bestämmelser om att överlåta sekretessbelagda uppgifter vidare gäller i dessa situationer och i fråga om att överlåta sekretessbelagda uppgifter i allmänhet.

26 §. Avgiftsbelagda prestationer. Ekonomiutskottet föreslår att 26 § om avgiftsbelagda prestationer stryks, eftersom lagen om grunderna för avgifter till staten är en allmän lag och bemyndigandet där att utfärda förordning är tillräckligt och det inte behövs något separat bemyndigande att utfärda förordning i speciallagstiftning. När bestämmelsen stryks ändras numreringen av de efterföljande paragraferna i lagförslaget.

29 §. Arrangemang som gäller egendom. Ekonomiutskottet föreslår att hänvisningen till materialen i beredskapslagren inom projektet rescEU stryks, vilket innebär att allt material som lagras finns i Försörjningsberedskapsfondens balansräkning. Att inkludera rescEU-projektets beredskapslager i Försörjningsberedskapscentralens balansräkning förutsätter separat lagerbokföring och system både på fondens och på ämbetsverkets sida, vilket inte anses motiverat med tanke på kostnadseffektiviteten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i RP 145/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i RP 145/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om tryggande av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Samarbetet i frågor som gäller försörjningsberedskapen

1 §

Tryggande av försörjningsberedskapen

I denna lag föreskrivs det om tryggande av försörjningsberedskapen. Med försörjningsberedskap avses tryggande av de ekonomiska funktioner, den produktion av och tillgång till nödvändiga varor, material och tjänster samt den kritiska infrastruktur som är nödvändiga för befolkningens försörjning och skydd, landets näringsliv och landets försvar och säkerhet inför och under allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och inför och under undantagsförhållanden.

Statsrådet ställer genom sitt beslut upp de allmänna målen för försörjningsberedskapen i vilka man fastställer den beredskapsnivå genom vilken försörjningsberedskapen ska tryggas.

Varje ministerium svarar för försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde. Samordningen av utvecklandet av försörjningsberedskapen hör till arbets- och näringsministeriet. Försörjningsberedskapscentralen, sektorerna, poolerna och kommittéerna deltar i tryggandet av försörjningsberedskapen.

2 §

Försörjningsberedskapsrådet

Försörjningsberedskapsrådet är samarbetsorgan för myndigheterna, näringslivet och organisationerna i försörjningsberedskapsfrågor.

Statsrådet tillsätter Försörjningsberedskapsrådet på framställning av arbets- och näringsministeriet för en mandatperiod på högst tre år. I Försörjningsberedskapsrådet ska det finnas företrädare för myndigheterna och för de företag som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen

Betänkande EkUB 22/2025 rd

samt för organisationerna. Ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna ska företräda företag inom näringslivet.

Försörjningsberedskapsrådet har till uppgift att

1) främja myndigheternas, näringslivets och organisationernas samarbete i försörjningsberedskapsfrågor,

2) analysera hot mot försörjningsberedskapen och främja forskningen på området,

3) ge utlåtanden om samarbetet kring försörjningsberedskapen och om andra frågor som gäller främjande av tryggheten av försörjningsberedskapen samt ta initiativ till utvecklande av försörjningsberedskapen,

4) bedöma sektors-, pool- och kommittéverksamhetens omfattning och ändamålsenlighet samt verksamhetens resultat och föreslå årliga prioriteringar för sektors-, pool- och kommittéverksamheten.

En medlem av Försörjningsberedskapsrådet får inte röja en handling sekretessbelagd innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling och som han eller hon har fått kännedom om i egenskap av medlem i Försörjningsberedskapsrådet, och inte heller någon annan omständighet som han eller hon har fått kännedom om och för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En uppgift som omfattas av tystnadsplikt får inte heller röjas efter det att medlemskapet i Försörjningsberedskapsrådet har upphört.

Närmare bestämmelser om Försörjningsberedskapsrådet och dess uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Sektorer, pooler och kommittéer

För samarbetet mellan myndigheterna, näringslivet och organisationerna kring försörjningsberedskapen finns det sektorer som företräder för försörjningsberedskapen kritiska branscher och där det ingår pooler och kommittéer. Om poolernas och kommittéernas verksamhet avtalas genom avtal mellan Försörjningsberedskapscentralen samt företagen, organisationerna eller myndigheterna.

Sektorerna, poolerna och kommittéerna har till uppgift att främja samarbetet mellan myndigheterna, näringslivet och organisationerna i försörjningsberedskapsfrågor. Sektorerna ska följa och bedöma läget för försörjningsberedskapen och beredskapen inom sitt verksamhetsområde utifrån de allmänna mål för försörjningsberedskapen som statsrådet har ställt upp. Poolerna och kommittéerna ska främja försörjningsberedskapen, beredskapen och kontinuitetshanteringen på nationell och regional nivå i nätverket av myndigheter, företag och organisationer inom sina egna verksamhetsområden i enlighet med de prioriteringar som överenskommits i arbets- och näringsministeriets och Försörjningsberedskapscentralens resultatavtal. Poolerna och kommittéerna bistår Försörjningsberedskapscentralen i att ta fram den lägesbild för försörjningsberedskapen som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten.

Försörjningsberedskapscentralen utser företrädare för myndigheterna, de företag som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen samt organisationerna till medlemmar i organen för sektorerna, poolerna och kommittéerna.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

2 kap.

Allmänna bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralen

4 §

Försörjningsberedskapscentralens ställning och verksamhetsområde

Försörjningsberedskapscentralen är ett statligt ämbetsverk som hör till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Försörjningsberedskapscentralen stöder myndigheterna, näringslivet och organisationerna i upprätthållandet och utvecklandet av försörjningsberedskapen samt planerar och genomför beredskapsåtgärder som tryggar försörjningsberedskapen inför och under allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och inför och under undantagsförhållanden.

5 §

Försörjningsberedskapscentralens uppgifter

Försörjningsberedskapscentralen har till uppgift att

1) utveckla och stödja samverkan mellan myndigheterna, näringslivet och organisationerna i försörjningsberedskapsfrågor och främja deras förmåga att agera i allvarliga störningssituationer under normala förhållanden samt under undantagsförhållanden,

2) sörja för prognostisering och analyser i anknytning till försörjningsberedskapen samt upprätthålla en regelbunden lägesbild av läget för försörjningsberedskapen inom de branscher som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen och sprida lägesbilden till statsrådet, andra myndigheter, Försörjningsberedskapsrådet och sektorerna, poolerna och kommittéerna,

3) i samarbete med andra myndigheter och med näringslivet främja säkerställandet av funktionen hos den kritiska infrastruktur som är nödvändig med tanke på försörjningsberedskapen,

4) främja tryggheten av tillgången till sådana varor, material och tjänster som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen vid allvarliga störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden samt främja tryggheten av sådan produktion som stöder det militära försvaret,

5) i statens säkerhetsupplag förvalta sådana material som är nödvändiga för tryggheten av försörjningsberedskapen och fullgörandet av förpliktelser enligt internationella avtal som är bindande för Finland samt genomföra planering, lagerhantering, affärstransaktioner, förvaltning och övervakning i anslutning till säkerhetsupplagring,

6) sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om skyddsupplagring och obligatorisk upplagring ankommer på Försörjningsberedskapscentralen,

7) sköta de uppgifter som hör till den nationella behöriga myndigheten och som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010,

8) sköta de uppgifter som hör till det centrala samordningskontoret och som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2747 om inrättande av en ram med åtgärder relaterade till krissituationer på den inre marknaden och till resiliensen på den inre marknaden och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2679/98,

Betänkande EkUB 22/2025 rd

9) sköta de uppgifter som anges i artikel 21.2 a och 21.2 c samt artikel 21.3 och 24.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020,

10) utföra de uppgifter inom Europeiska unionens beredskapsverksamhet som tilldelats Försörjningsberedskapscentralen,

11) bistå vid den anskaffning, transport och upplagring av materialhjälp som de uppgifter som anges i 38 § i räddningslagen (379/2011) förutsätter samt vid behov i samarbete med ministerierna organisera logistikuppgifterna i anknytning till sändande och mottagande av internationell materialhjälp, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag,

12) utföra de uppgifter inom Försörjningsberedskapscentralens verksamhetsområde som åligger centralen enligt de bilaterala eller multilaterala avtal som Försörjningsberedskapscentralen ingått med utländska aktörer,

13) sköta de uppgifter som enligt annan lagstiftning ankommer på Försörjningsberedskapscentralen,

14) sköta de uppgifter som arbets- och näringsministeriet bestämmer.

Närmare bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Ledningen av och beslutsfattandet vid Försörjningsberedskapscentralen

6 §

Ledning och beslutanderätt

Försörjningsberedskapscentralen leds av generaldirektören, som utnämns av statsrådet. Generaldirektören svarar för utvecklingen av ämbetsverkets verksamhet och för verksamhetens resultat samt för att målen nås.

Generaldirektören **utnämner Försörjningsberedskapscentralens tjänstemän och** avgör de ärenden som ska avgöras av Försörjningsberedskapscentralen, om det inte föreskrivs eller i arbetsordningen bestäms att de ska avgöras av någon annan tjänsteman. Generaldirektören får också i enskilda fall överta avgörandet av ett ärende som annars skulle avgöras av en underordnad.

Generaldirektören bistås av en ledningsgrupp.

Närmare bestämmelser om ledning och beslutanderätt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Arbetsordning

Generaldirektören fastställer ämbetsverkets arbetsordning. Arbetsordningen ska innehålla närmare bestämmelser om ämbetsverkets organisation, beredningen och avgörandet av ärenden samt ordnandet av förvaltningen, funktionerna och arbetet vid ämbetsverket.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

4 kap.

Styrningen av Försörjningsberedskapscentralen

8 §

Styrningen av Försörjningsberedskapscentralen

Arbets- och näringsministeriet svarar för styrningen av och tillsynen över Försörjningsberedskapscentralen.

Kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, statsrådets kansli och miljöministeriet deltar i fråga om sitt eget ansvarsområde i styrningen av Försörjningsberedskapscentralen i samarbete med arbets- och näringsministeriet.

Närmare bestämmelser om styrningen av Försörjningsberedskapscentralen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Försörjningsberedskapscentralens styrgrupp

Som stöd för styrningen av Försörjningsberedskapscentralen tillsätter arbets- och näringsministeriet för högst fyra år i sänder en styrgrupp där alla ministerier är företrädare. Försörjningsberedskapscentralens generaldirektör och två företrädare för näringslivet som Försörjningsberedskapsrådet utser bland sina medlemmar för högst tre år i sänder är sakkunnigmedlemmar i styrgruppen. Styrgruppen kan vid behov höra andra sakkunniga.

Försörjningsberedskapscentralens styrgrupp har till uppgift att

- 1) behandla Försörjningsberedskapscentralens resultatavtal och följa hur de mål som uppställts i resultatavtalet uppnås,
- 2) följa finansieringen av Försörjningsberedskapscentralens och försörjningsberedskapsfondens verksamhet och fördelningen av finansieringen,
- 3) behandla andra ärenden än de som avses i 1 och 2 punkten som är relevanta med tanke på Försörjningsberedskapscentralens och försörjningsberedskapsfondens verksamhet.

En sakkunnigmedlem i styrgruppen som företräder näringslivet får inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling och som han eller hon fått kännedom om i egenskap av medlem i styrgruppen, och inte heller någon annan omständighet som han eller hon har fått kännedom om i egenskap av sakkunnigmedlem i styrgruppen och för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En uppgift som omfattas av tystnadsplikt får inte heller röjas efter det att medlemskapet i styrgruppen har upphört.

På en företrädare för näringslivet tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens styrgrupp och om dess uppgifter och förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

5 kap.

Materiell beredskap

10 §

Statens säkerhetsupplagring

Statens säkerhetsupplag hålls för material som är nödvändiga för befolkningens försörjning och skydd, näringslivets verksamhet, den produktion som stöder försvaret och säkerheten samt de förpliktelser avseende försörjningsberedskap som åligger Finland enligt internationella avtal. Försörjningsberedskapscentralen ska säkerställa att säkerhetsupplagen är tillgängliga och fysiskt åtkomliga. **De personer som Försörjningsberedskapscentralen har utsett är berättigade att för tillsynen över säkerhetsupplaget inspektera uppläggarens utrymmen.**

Säkerhetsupplag av råolja och oljeprodukter ska placeras så att råoljan och oljeprodukterna kan sättas i omlopp och de facto levereras till slutanvändare och marknader inom sådana tidsfrister och under sådana förhållanden som lindrar eventuella leveransproblem.

11 §

Beslutsfattandet i fråga om statens säkerhetsupplag

Statsrådets allmänna sammanträde beslutar om ibruktagande av säkerhetsupplag under undantagsförhållanden.

Beslut om ibruktagande av säkerhetsupplag i andra situationer än de som avses i 1 mom. fattas av arbets- och näringsministeriet.

12 §

Ibruktagande och distribution av läkemedel, medicintekniska produkter, personlig skyddsutrustning och andra förnödenheter som används inom social- och hälsovården och som lagras i säkerhetsupplag

Social- och hälsovårdsministeriet beslutar med avvikelse från 11 § om anskaffning, ibruktagande och distribution av läkemedel, medicintekniska produkter, personlig skyddsutrustning och andra förnödenheter som används inom social- och hälsovården och som ska lagras i statens säkerhetsupplag. Läkemedel, medicintekniska produkter, personlig skyddsutrustning och andra förnödenheter som används inom social- och hälsovården och som finns i statens säkerhetsupplag kan tas i bruk då

1) användningen av dem är nödvändig för ändamålsenlig vård av och omsorg om befolkningen eller förebyggande av sjukdomar och det inte finns tillräckliga kommersiella upplag eller obligatoriska upplag eller skyddsupplag i landet av varan som tas i bruk,

2) det finns grunder för ibruktagande av dem enligt 73 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), eller

3) de används för att lämna internationellt bistånd till en annan stat, Europeiska unionen eller en internationell organisation eller för samarbete med en annan stat, Europeiska unionen eller en

Betänkande EkUB 22/2025 rd

internationell organisation utanför Finlands territorium och de inte behöver tas i bruk med stöd av 1 eller 2 punkten.

I social- och hälsovårdsministeriets beslut om ibruktagande och distribution kan det i fråga om de varor som avses i 1 mom. bestämmas om distributionen, användningsändamålen, mängderna och vederlagen och om andra omständigheter som gäller distributionen.

13 §

Produktions- och kapacitetsreserveringar

Försörjningsberedskapscentralen kan ingå avtal om produktionsreservering eller avtal om upphandling av kapacitetsreserver för att trygga befolkningens försörjning och skydd, näringslivets verksamhet och sådan produktion som stöder försvaret och säkerheten. Arrangemang för produktionsreservering och kapacitetsreservering kan införas endast vid allvarliga störningssituationer under normala förhållanden samt under undantagsförhållanden.

6 kap.

Finansieringen av försörjningsberedskapen

14 §

Försörjningsberedskapsfonden och försörjningsberedskapsavgift

Försörjningsberedskapscentralen förvaltar försörjningsberedskapsfonden, nedan *fonden*, som står utanför statsbudgeten och till vilken intäktsförs den försörjningsberedskapsavgift som tas ut med stöd av lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) och lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Med medel ur fonden täcks kostnaderna för och investeringarna i den materiella beredskapen samt de ersättningar som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivits att ska täckas med medel ur fonden. Dessutom får försörjningsberedskapsåtgärder i anslutning till Försörjningsberedskapscentralens programverksamhet samt andra investeringar än sådana som hänför sig till materiell beredskap och som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen samt kostnader i samband med krisåtgärder ersättas med medel ur fonden.

Fondens kapital utgörs av både fast och lös egendom som krävs för den materiella beredskapen, och annan fast och lös egendom som är nödvändig med tanke på försörjningsberedskapen, av säkerhetsupplagrade varor samt av icke-placerade medel. Vinst och förlust som uppstått vid överlåtelse av säkerhetsupplagrade varor ska beaktas som en förändring av fondens kapital.

15 §

Förvaltningen av försörjningsberedskapsfonden

Försörjningsberedskapscentralen svarar för fondens förvaltning och för att ekonomin och verksamheten ordnas på ett ändamålsenligt sätt. På överlåtelse av fast egendom som fonden äger

Betänkande EkUB 22/2025 rd

tillämpas bestämmelserna i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002). Intäkterna av fastigheter och de vederlag som erhålls genom överlåtelser av dem ska intäktsföras till försörjningsberedskapsfonden.

Om fondens likvida medel överstiger 150 miljoner euro, ska den överskjutande delen intäktsföras i statsbudgeten. Om statsrådet beslutar att lägga ned eller minska statliga säkerhetsupplag, ska den del av försörjningsberedskapsfondens kapital som motsvarar nedläggningen eller minskningen bokföras som inkomst i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om förvaltningen av fonden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Bokslut, bokföring och revision

Fondens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Försörjningsberedskapscentralen ska upprätta ett separat bokslut över fondens verksamhet. På organiseringen och genomförandet av fondens ekonomiförvaltning tillämpas 21 a § i lagen om statsbudgeten.

Statens revisionsverk verkställer årligen revision av fonden.

Revisorerna ska granska fondens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse, vilken ska innehålla ett utlåtande särskilt om

1) huruvida bokslutet är upprättat i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för upprättande av bokslut,

2) huruvida bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av fondens verksamhet och om dess ekonomiska ställning,

3) huruvida fondens förvaltning och verksamhet har skötts i enlighet med gällande bestämmelser och föreskrifter,

4) fastställande av bokslutet,

5) disponering av fondens resultat på det sätt som styrelsen har föreslagit.

När revisionen har verkställts ska revisorerna göra en sådan anteckning om detta i bokslutet, som ska innehålla en hänvisning till revisionsberättelsen samt ett uttalande om huruvida bokslutet har upprättats i enlighet med god bokföringssed.

Om en revisor under räkenskapsperioden finner att det finns skäl till betydande anmärkning i fråga om förvaltningen och ekonomin i fonden ska Försörjningsberedskapscentralen och arbets- och näringsministeriet omedelbart underrättas om saken.

Försörjningsberedskapscentralen ska vid behov bistå revisorn vid verkställandet av revisionen.

Statsrådet fastställer fondens bokslut senast den 15 april efter finansåret. Bokslutet består av resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse.

17 §

Fullmakt att uppta lån

Fonden kan med statsrådets tillstånd och på de villkor som statsrådet bestämmer ta upp lån till ett belopp av högst 600 miljoner euro. För låneräntor och återbetalning ska användas fondens medel.

Staten svarar för fondens lån enligt 1 mom. till den del fondens medel är otillräckliga.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

7 kap.

Stöd som Försörjningsberedskapscentralen beviljar

18 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

Försörjningsberedskapscentralen kan bevilja stöd ur försörjningsberedskapsfonden för ekonomisk eller annan verksamhet, om det behövs för fullgörandet av uppgifter enligt denna lag eller för uppnåendet av de mål som ställts i det beslut av statsrådet som avses i 1 § 2 mom.

Ytterligare förutsättningar för beviljande av stöd är att

- 1) beviljande av stöd för åtgärden inte enligt lag ankommer på någon annan myndighet,
- 2) stödet inriktas på att avhjälpa marknadsmisslyckanden och har en stimulanseffekt,
- 3) företaget anses ha förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet,
- 4) stödet inte hotar snedvrida eller snedvrider konkurrensen och att bestämmelserna i artikel 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt beaktas när stöd beviljas för ekonomisk verksamhet, och
- 5) stödet är tidsbundet.

Vid sökande av ändring i Försörjningsberedskapscentralens stödbeslut iakttas 34 § i statsunderstödslagen (430/2022).

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd och om stödets belopp samt om grunderna för bestämmande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Stöd och ersättningar enligt någon annan lag

Utöver vad som föreskrivs i 18 § föreskrivs det annanstans i lagstiftningen om de stöd och ersättningar som beviljas ur försörjningsberedskapsfonden samt om förutsättningarna för beviljande av dem.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Förvärv och överlåtelse av aktier samt beslut om aktieinnehav

På Försörjningsberedskapscentralens förvärv av aktier och på överlåtelse av aktier som Försörjningsberedskapscentralen äger samt på annat beslutsfattande som gäller aktieinnehav tillämpas bestämmelserna i 4 § 1 mom. i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007).

Betänkande EkUB 22/2025 rd

21 §

Försörjningsberedskapscentralens rätt att få information

Försörjningsberedskapscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) på begäran avgiftsfritt få sådan information som är nödvändig för utförandet av de uppgifter som anges i 5 § 1 mom. 3, 4 och 7 punkten i denna lag.

~~Försörjningsberedskapscentralen får inte överlåta i 1 mom. avsedda sekretessbelagda uppgifter vidare utan samtycke av den myndighet som lämnat ut uppgifterna.~~

22 §

Skyldighet att lämna information

En näringsidkare och en organisation inom näringslivet är skyldiga att på begäran av Försörjningsberedskapscentralen trots sekretessbestämmelserna eller andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter ge Försörjningsberedskapscentralen de uppgifter som är nödvändiga för att centralen ska kunna utföra sina uppgifter enligt 5 § 1 mom. 2–4 punkten.

Uppgifterna ska ges avgiftsfritt, utan obefogat dröjsmål och på begäran skriftligen.

~~Försörjningsberedskapscentralen får inte överlåta i 1 mom. avsedda uppgifter vidare, om detta strider mot de villkor som ställts av den näringsidkare eller organisation inom näringslivet som lämnat ut uppgifterna.~~ Försörjningsberedskapscentralen har inte rätt att få uppgifter som omfattas av det källskydd som avses i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003).

23 §

Utlämnande av en lägesbild som innehåller sekretessbelagd information

Försörjningsberedskapscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till de myndigheter som avses i 4 § 1 mom. 1, 4, 5 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt till Försörjningsberedskapsrådet och till organen för sektorerna, poolerna och kommittéerna lämna ut en i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd lägesbild ~~som innehåller sekretessbelagd information.~~

~~De myndigheter som avses i 4 § 1 mom. 1, 4, 5 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, Försörjningsberedskapsrådet samt organen för sektorerna, poolerna och kommittéerna får inte överlåta en sekretessbelagd lägesbild vidare utan Försörjningsberedskapscentralens samtycke.~~

24 §

Handräckning

Försörjningsberedskapscentralen har rätt att för tillsynen över statens säkerhetsupplag som avses i 5 § 1 mom. 5 punkten och för verkställandet av ibruktagandet av ett statligt säkerhetsupplag

Betänkande EkUB 22/2025 rd

enligt 11 och 12 § få handräckning av polisen, om handräckningen kan ske utan att den äventyrar utförandet av andra uppgifter som enligt lag ska skötas av polisen.

Beslut om begäran om handräckning fattas av generaldirektören.

25 §

Vite

Försörjningsberedskapscentralen kan förena fullgörandet av den i 22 § föreskrivna skyldigheten att lämna information med vite.

Försörjningsberedskapscentralen får förena fullgörandet av den skyldighet att genomföra riskbedömning som avses i artikel 24.2 i den förordning som avses i 5 § 1 mom. 9 punkten med vite.

~~26 §~~

~~*Avgiftsbelagda prestationer*~~

~~Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).~~

~~Bestämmelser om avgifterna för ämbetsverkets prestationer får utfärdas genom förordning av statsrådet.~~

9 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

26 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

27 §

Bestämmelser som upphävs

Genom denna lag upphävs lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992), nedan *den lag som upphävs*.

Betänkande EkUB 22/2025 rd

28 §

Övergångsbestämmelse som gäller personalen

Den personal i arbetsavtalsförhållande som sköter uppgifter enligt den lag som upphävs övergår till ett tjänsteförhållande vid Försörjningsberedskapscentralen vid ikraftträdandet av denna lag. Den personal i arbetsavtalsförhållande för viss tid som arbetar med dessa uppgifter övergår till ett tjänsteförhållande för viss tid vid Försörjningsberedskapscentralen för den tid arbetsavtalsförhållandet varar.

29 §

Arrangemang som gäller egendom

Aktieinnehaven i Försörjningsberedskapscentralens mellanbokslut den 31 mars 2026 överförs vid ikraftträdandet av denna lag till balansräkningen för Försörjningsberedskapscentralen, i vilken även redovisas personalens arbetsredskap och de anläggningstillgångar som ämbetsverket behöver ~~och samt materialen i beredskapslagren inom projektet reseEU~~. Till fondens balansräkning överförs de övriga tillgångsposterna i Försörjningsberedskapscentralens mellanbokslut den 31 mars 2026.

30 §

Övergångsbestämmelse som gäller avtal, förbindelser och anhängiga ärenden

De arkiv, register och datamaterial som uppkommit i samband med i 5 § avsedda uppgifter som ankommer på Försörjningsberedskapscentralen eller uppgifter som Försörjningsberedskapscentralen har enligt annan lagstiftning samt ärenden som är anhängiga vid Försörjningsberedskapscentralen och avtal och förbindelser som Försörjningsberedskapscentralen ingått, liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem, kvarstår hos Försörjningsberedskapscentralen vid ikraftträdandet av denna lag, om det inte med stöd av denna lag eller annan lagstiftning föreskrivs särskilt eller avtalas något annat i fråga om ansvar och skyldigheter som gäller dem och om inte något annat följer av deras innehåll.

31 §

Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande

Ändring i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På behandlingen av ärenden som är anhängiga vid en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas vid sökande av ändring de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Om en domstol upphäver ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet av denna lag och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om skyddsupplag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skyddsupplag (970/1982) 8 a § och 13 §, av dem 8 a § sådan den lyder i lag 1685/1991,
ändras 1 § 1 mom., 3 § 1 mom., 7 § 1 mom., 8 § och 9 § 1 mom., av dem 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1392/1992 och 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 307/1995, samt
fogas till lagen en ny 10 a § som följer:

1 §

Skyddsupplag kan inrättas och upprätthållas för att trygga befolkningens försörjning och säkerhet samt för lagring av råvaror, förnödenheter och produkter som är nödvändiga för att upprätthålla produktionen inför eventuella störningar i utrikeshandeln.

3 §

Närmare bestämmelser om de råvaror, förnödenheter och produkter som ska skyddsupplagras, angivna enligt position, utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Försörjningsberedskapscentralen kan bevilja uppläggaren understöd för täckande av exceptionellt stora upplagringskostnader. Försörjningsberedskapscentralen betalar understödet till uppläggaren årligen på det sätt som bestäms i skyddsupplagringsavtalet.

8 §

Uppläggaren får med tillstånd som beviljats på ansökan använda råvaror, förnödenheter och produkter i skyddsupplaget för sin produktion, om

1) det förekommer omfattande, av uppläggaren oberoende störningar i tillgången på en skydds-upplagrad råvara, förnödenhet eller produkt, eller det föreligger ett sannolikt hot om sådan störning, och uppläggarens produktion skulle avbrytas eller väsentligt minska om inte materialet i skyddsupplaget börjar användas och det är av väsentlig betydelse med tanke på försörjningsberedskapen att skyddsupplaget tas i bruk,

Betänkande EkUB 22/2025 rd

2) de förpliktelser avseende krisberedskap inom energiförsörjningen som åligger Finland enligt internationella avtal förutsätter att skyddsupplaget tas i bruk,

3) det förekommer tillfälliga störningar i tillgången på en skyddsupplagrad råvara, förnödenhet eller produkt och uppläggarens produktion skulle avbrytas eller väsentligt minska om inte materialet i skyddsupplaget börjar användas och försörjningsberedskapen inte väsentligt äventyras av att skyddsupplaget tas i bruk, eller

4) det finns en risk för att en råvara, förnödenhet eller produkt som finns i skyddsupplaget eller någon annan råvara, förnödenhet eller produkt som omfattas av lagringsskyldigheten blir olämplig för sin avsedda användning under upplagringstiden.

Arbets- och näringsministeriet beviljar tillstånd att använda ett skyddsupplag i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten. Arbets- och näringsministeriet kan för att fullgöra de förpliktelser avseende krisberedskap inom energiförsörjningen som åligger Finland enligt internationella avtal bevilja en uppläggare tillstånd att lämna ut råvaror, förnödenheter och produkter ur ett skyddsupplag.

Försörjningsberedskapscentralen beviljar tillstånd att använda ett skyddsupplag i de situationer som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten.

Den myndighet som beviljar tillstånd att använda ett skyddsupplag ska i tillståndet bestämma om vilket material och vilka mängder tillståndet gäller och den tid inom vilken skyddsupplaget ska kompletteras samt om andra villkor för användningen av skyddsupplaget. I användningstillståndet kan det också bestämmas om råvarornas, förnödenheternas och produkternas användningsändamål.

Om tillståndet att använda ett skyddsupplag gäller ett skyddsupplag för läkemedel eller läkemedelssubstanser, ska den myndighet som beviljar tillståndet höra social- och hälsovårdsministeriet och Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet innan tillståndet beviljas.

9 §

Den som använder sitt upplag i strid med denna lag eller skyddsupplagingsavtalet är skyldig att återbetala upplagingsunderstödet till staten. På understöd som ska återbetalas ska det räknat från den dag då understödet lyftes betalas en årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. räntelagen (633/1982).

10 a §

Försörjningsberedskapscentralen har rätt att för den tillsyn över skyddsupplag som anges i 10 § 2 mom. få handräckning av polisen, om handräckningen kan ges utan att den äventyrar utförande av andra uppgifter som föreskrivs för polisen.

Beslut om begäran om handräckning fattas av Försörjningsberedskapscentralens generaldirektör.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande EkUB 22/2025 rd

Helsingfors 2.12.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Vilhelm Junnila saf
vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Timo Harakka sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.